

UCHWAŁA NR XXXI/124/10
RADY GMINY TUROŚL

z dnia 26 kwietnia 2010 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Nowa Ruda

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz.984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458 i z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146/ uchwała się co następuje:

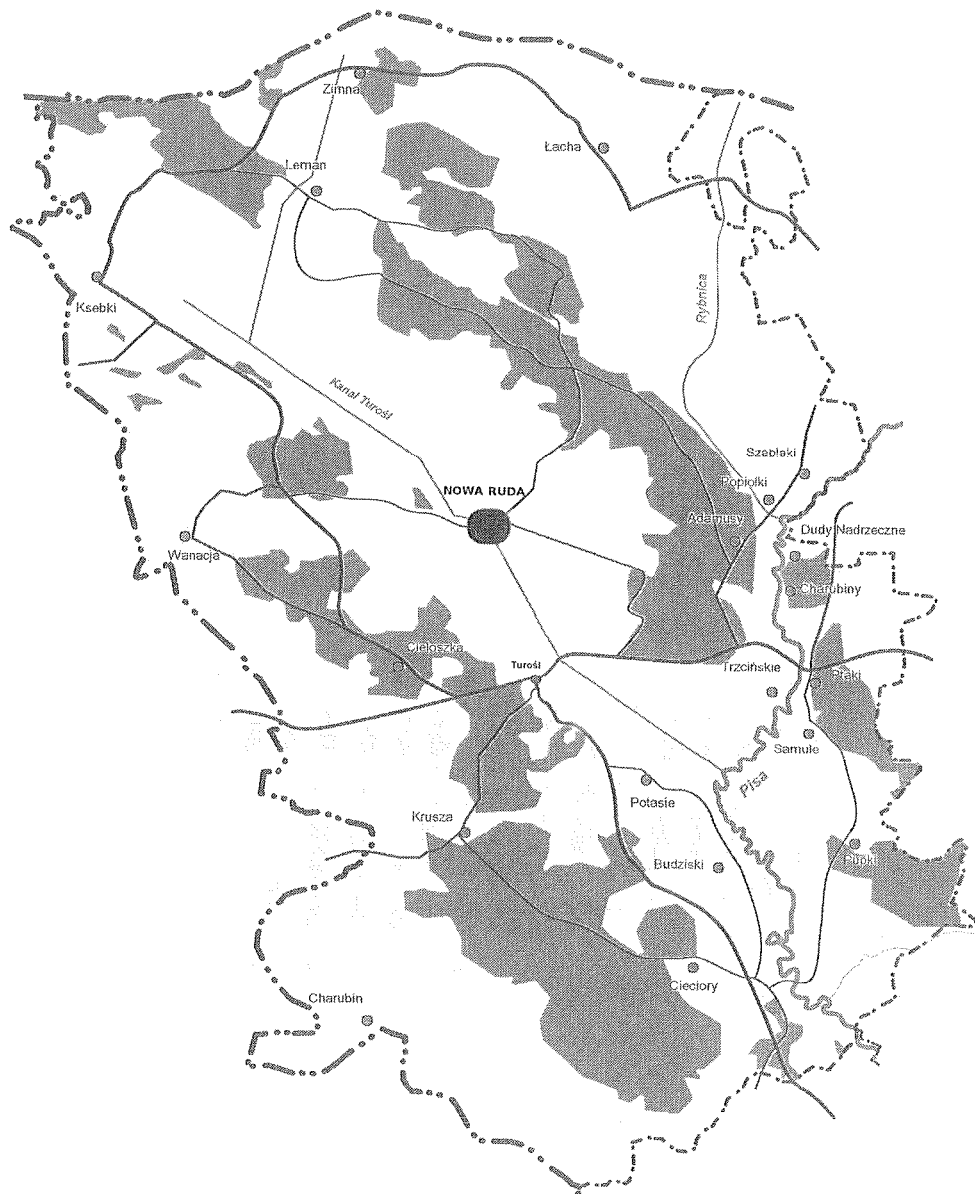
§ 1. Zatwierdza się do realizacji Plan Odnowy Miejscowości Nowa Ruda, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Kazimierz Kowalczyk

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Ruda

Nowa Ruda 2010

I. Obszar i czas realizacji Planu Odnowy Miejscowości Nowa Ruda.....	3
II. Charakterystyka Nowej Rudy.....	4
1. Położenie historyczne, kulturowe i geograficzne Nowej Rudy	4
2. Powierzchnia i ludność	9
3. Infrastruktura społeczna.....	10
4. Infrastruktura techniczna	12
III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	13
IV. Analiza SWOT	17
V. Opis planowanego przedsięwzięcia do realizacji i harmonogram realizacji.....	20
VI. Planowane inwestycje.....	23
VII. Główne kierunki rozwoju miejscowości Nowa Ruda.....	25

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Miejscowości

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej jest dla samorządów w naszym kraju wielkim wyzwaniem. Dobre przygotowanie organizacyjne i opanowanie procedur wymaganych przy pozyskiwaniu funduszy strukturalnych na niezbędne dla poprawy jakości życia mieszkańców inwestycje – to warunek zasadniczy odniesienia sukcesu.

Warunkiem sięgania po fundusze strukturalne jest dostosowanie się do reguł, jakie stosowane są przez Unię Europejską w kwestii zasad polityki regionalnej. Bardzo duży nacisk kładziony jest na planowanie przedsięwzięć oraz racjonalne i celowe wykorzystywanie środków finansowych.

W tym celu przed polskimi samorządami lokalnymi postawiono wymóg posiadania Planu Odnowy Miejscowości, zawierający katalog przedsięwzięć oraz tabelę finansową jako realną projekcję wykonania zamierzeń w oparciu o środki własne oraz pochodzące z projektu w zakresie działania „Odnowa i rozwój wsi”. Wymóg ten został określony w § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13” zawartym w Dzienniku Ustaw Nr 38, poz. 220.

Przedłożony Plan Odnowy Miejscowości Nowa Ruda na lata 2010 – 2016 jest wynikiem analizy potrzeb i możliwości sfinansowania przedsięwzięć, które przyczynią się do polepszenia jakości życia mieszkańców.

II. Charakterystyka miejscowości Nowa Ruda

1. Położenie historyczne, kulturowe i geograficzne Nowej Rudy

Nowa Ruda jest jedną z 21 miejscowości gminy Turośl położoną w obszarze Kurpiowskiej Puszczy Zielonej. Gmina Turośl położona jest w zachodniej części województwa podlaskiego w powiecie kolneńskim.

Mapa województwa podlaskiego.

Region Kurpiowskiej Puszczy Zielonej uznany jest za jeden z najciekawszych, najbogatszych i najbardziej interesujących pod względem etnograficznym regionem Polski. Do ostatnich dziesięcioleci zachowała się bogata, posiadająca w wielu dziedzinach własne, indywidualne oblicze kultury puszczańskiej.

Nazwa „Kurpie” pochodzi od chodaków (butów) plecionych z łyka („Kurpie”), które były noszone przez mieszkańców puszczy. Pojawiła się ona po raz pierwszy

w XVIII wieku, gdy mazowieccy i podlascy osadnicy szlacheccy zaczęli nazywać ludzi z Puszczy „Kurp” („Kurps”).

Kurpiowską Puszcę Zieloną wyznaczają z trzech stron rzeki. Od południa granicę puszczy nakreśla Narew mniej więcej od Nowogrodu poza Ostrołękę, od wschodu kręta rzeka Pisa z jej odpływami: Skrodą i Turoślanką, od zachodu rozlewiska dawniej rzeka Omulew. Przez środek Puszczy płynęły jeszcze dwie mniejsze rzeki Szkwa i Rozoga. Wszystkie te rzeki wpadające do Narwi jako jej prawe dopływy, mają swe źródła już poza terenem Puszczy. Puszcza Zielona leży w powiecie: łomżyńskim, kolneńskim, ostrołęckim i przasnyskim.

Tereny północno-wschodniego Mazowsza od początków naszej państwowości były własnością książąt mazowieckich, po wcieleniu Mazowsza do Korony w 1526 – królów polskich. Ziemie królewskiej charakteryzowały się mało urodzajną, głównie piaszczystą glebą, rozciągały się gęste bory głównie sosnowo-świerkowe, przez cały rok zielone i tereny bagienne z torfowiskami, trudne do przebycia szczególnie w czasie wiosenno-jesiennych wylewów rzek, dawniej bardziej zasobnych w wodę. Początkowo puszcę tę wykorzystywano jako tereny łowieckie zastrzeżone jedynie dla dworów książęco-królewskich. Na polowanie przyjeżdżali książęta i królowie polscy, natomiast przed bitwą pod Grunwaldem zaopatrywano się w mięso dzikich zwierząt dla potrzeb wojska polskiego. Świadczą o tym wykopywane z bagien szczątki rogów turów, łosi czy jeleni, oraz wydobywane z rzeki Pisy i Narwi kłody drzew bartnych sosnowych i dębowych olbrzymich rozmiarów, które mieszczą się w Muzeum Kurpiowskim w Nowogrodzie. Z czasem zaczęto eksploatować drzewo przeznaczone na budulec i na przetwórstwo na smołę, sprzedaż i węgiel drzewny, wysyłając sławem rzeką Narwią i Wisłą do Gdańska. Zaczęto wydobywać rudy darniową do wytopu żelaza, rozwinęło się rybołówstwo, myślistwo.

W drugiej połowie XVII wieku nastąpiło gwałtowne zaludnienie terenów puszczańskich ze względu na ogromne zniszczenia kraju po „potopie” szwedzkim. Również, przyczyną napływu ludności do puszczy były zarazy i duża umieralność ludności, upadek gospodarki folwarcznej i wzrastające obciążenia pańszczyźniane. Ludność uciekała na tereny nie zaludnione, trudno dostępne jakimi była Puszcza Zielona. Zasiedlanie terenów trwało do końca XVIII w., wtedy nastąpiło przeludnienie wsi kurpiowskiej. Wiek XIX – ty przyniósł likwidację prawa bartnego i szybką wycinkę lasów przez władze zaborcze, a co zatem idzie upadek wielu zajęć leśnych. Niska jakość gleb, przeludnienie wsi i brak możliwości uzyskania pracy w regionie spowodowały masową emigrację z puszczy „za chlebem” szczególnie do Ameryki.

Przez dłuższy czas tereny dzisiejszej gminy były zastrzeżone do wyłącznej dyspozycji książąt mazowieckich (zagojone), stąd pierwotna nazwa tej części puszczy brzmiała Zagajnica. Pierwszymi osadami na jej terenie były rudy, czyli kuźnice, gdzie wytapiano żelazo z rudy darniowej, osady smolarzy produkujących smołę, węgiel drzewny oraz osady bartników zajmujących się rozwiniętą na szeroka skalę hodowlą pszczół. Mieszkańcy trudnili się łowiectwem, pszczelarstwem, wytapianiem smoły, rudy darniowej i obróbką drewna. Rolnictwo ze względu na słabe gleby, było zajęciem ubocznym. Z biegiem lat gdy lasów ubywało, przekształciła się w osadę rolniczą. Wyrwane z trudem z puszczy gospodarstwa przekazywane były od wieków z ojca na syna.

Mieszkańcy żyli biednie ale godnie i umieli walczyć o byt na tych ziemiach. Cechowała ich zawsze silna więź wewnętrzna i przywiązanie do ziemi oraz wielki patriotyzm. Dowodem tego mogą być liczne wystąpienia przeciwko najeźdźcom w okresie potopu szwedzkiego, udział w powstaniach narodowych marsz Kurpiów na Kolno, czy walka z hitlerowskim okupantem.

Najcenniejszym bogactwem tej ziemi jest przyroda. Cały teren gminy Turośl należy do obszaru Chronionego Krajobrazu. W rezerwacie „Ciemny Kąt” koło Lemana o powierzchni 125 ha przetrwały relikty dawnych puszczańskich drzewostanów, rezerwat „Jezioro Łacha” o powierzchni 51 ha wraz z otaczającymi torfami, rezerwat „Dolina Rzeki Rybnicy” o powierzchni 150 ha obejmujący zatorfioną część doliny rzeki. Trasy wycieczek pieszych i rowerowych prowadzą przez te przyrodniczo najpiękniejsze zakątki. Obecnie Gmina Turośl zajmuje obszar 19.843 ha, gdzie około 68% powierzchni zajmują użytki rolne, a 25% lasy. Teren jest zamieszkiwany przez 5.500 mieszkańców.

Gmina Turośl jest jedną z nielicznych gmin w kraju, gdzie ludność nadal posługuje się gwara i kultywuje tradycyjne obyczaje. Magia tego terenu polega na ukształtowaniu się obyczajów, kultury duchowej i materialnej, mającej swoją specyfikę odróżniającą ją od reszty Mazowsza. Kurpie byli narodem biednym, ale bardzo pracowitym i twórczym.

Przynależność kulturowa oraz silne przywiązanie do kultury ojców spowodowała utrzymanie się w tym regionie tradycyjnej formy kultury ludowej. Ludność kurpiowska żyjąca w lasach Puszczy, była odcięta od „reszty świata” i na skutek odmiennego życia wytworzyła się odrębna kultura leśna, zachowując wiele staropolskich tradycji. Obdarowana przywilejami przez książęta i królów polskich,

mogła się swobodnie rozwijać w oparciu o naturalne bogactwa puszczy. Tworzyła się z tych materiałów z jakich w danym momencie znajdowały się w ich zasięgu.

Rolnictwo kurpiowskie ze względu na słabą jakość gleby, sposób uprawy i niski poziom narzędzi pracy, nie mogło stanowić źródła utrzymania dla licznej rodziny. Szukano więc innych dodatkowych źródeł dochodów, łącząc prace na roli z zajęciami o charakterze rzemieślniczym. Podstawowym źródłem utrzymania Kurpi była puszcza, toteż bardzo szanowali ją jak swoją „żywicielkę”.

Jak każdy Kurp był myśliwym, tak prawie każdy był i bartnikiem (pszczelarzem). Bartnicy tworzyli bractwo bartnicze i rządili się prawem, które było ściśle przestrzegane i szanowane przez wszystkich. Prawo to strzegło porządku społecznego i ujmowało w pewne ramy system gospodarczy w puszczy. Przez wiele lat prawo bartne nie było prawem pisanym, lecz przechodziło z pokolenia na pokolenie, jako obyczaj, odziedziczony po ojcach i dziadach. Dopiero w 1559 r. z polecenia królewskiego prawo to zostało spisane przez Krzysztofa Niszczyckiego, starostę przasnyskiego. Z tego dokumentu widać, że Kurpie stanowili jakby odrębną „Rzeczpospolitą”, która nazywała się „bractwem” albo „towarzystwem”. Prawo bartne było bezwzględne, ale sprawiedliwe. Przetrwało ono w niezmienionej postaci do 1801 r. W puszczy hodowano od wieków na wysokich sosnach tzw. barciach, w których na kilkumetrowej wysokości dłubano odpowiednie otwory, gdzie osadzano roje pszczół. Tam też wycinano znaki bartne czyli godła. W ten sposób każdy pszczelarz miał swój znak i mógł odróżnić swoje barcie od innych. Wycinaniem na drzewach znamion bartnych zajmowali się „bartodzieje”. Praca bartnika była bardzo trudna i wymagała dużo wysiłku i znajomości zawodu. Zaczynała się wczesną wiosną, a kończyła jesienią. Na wiosnę bartnik rozpoczynał od przeglądu drzew bartnych i ich naprawy, oczyszczając ze szkodliwego robactwa. Następnie wyrabiał w sosnach nowe barcie dla umieszczenia nowych rojów pszczelich. Pozyskany miód i воск zużywano w gospodarstwie domowym. Ponadto воск znajdował zastosowanie w garbarstwie, stolarstwie i garncarstwie.

Z biegiem lat gdy ubywało lasów, Nowa Ruda przekształcała się w osadę rolniczą. Wyrwane z trudem puszczy gospodarstwa przekazywane były od wieków z ojca na syna. Mieszkańcy żyli biednie, ale godnie i umieli walczyć o byt na tych ziemiach. Cechowała ich zawsze silna więź wewnętrzna i przywiązanie do ziemi oraz wielki patriotyzm. Dowodem tego mogą być liczne wystąpienia przeciwko najeźdźcy w okresie potopu szwedzkiego i wojny północnej /bohater ludowy Stach Konwa/, udział w powstaniach narodowych czy walka z hitlerowskim okupantem.

Podczas powstania styczniowego znaczące w historii regionu bitwy stoczono pod Lemanem i pomiędzy Ksebkami a Łączkami. W okresie międzywojennym Kurpiowszczyzna, spustoszona rabunkową gospodarką zaborcy i znacznie zniszczona w czasie I wojny światowej przedstawiała obraz krainy ubogiej. Krytyczna sytuacja licznej biedoty wiejskiej potęgowana uciskiem ekonomicznym doprowadziła do podjęcia przez Kurpiów akcji protestacyjnych. W Turośli, Nowej Rudzie, Cieciorach miały miejsce wystąpienia przeciwko władzom i policji. Ich rezultatem był słynny marsz Kurpiów na Kolno w 1924 roku, zakończony pomimo licznych represji częściowym cofnięciem krzywdzących podatków

Wieś Nowa Ruda powstała w wieku XVIII-tym. Nastawiona jest głównie na rolnictwo, hodowlę bydła oraz produkcję wyrobów mlecznych. Jedyna, istniejąca szkoła podstawowa w Nowej Rudzie została zlikwidowana w wyniku przeprowadzonej reorganizacji sieci szkół w Gminie Turośl w roku 2000. Do roku 1989 zajęcia odbywały się w domach prywatnych, w których były wynajmowane sale do prowadzenia zajęć. Dzięki inicjatywie i zaangażowaniu mieszkańców Nowej Rudy, przy wsparciu finansowym gminy Turośl i Kuratorium Oświaty w Łomży oddano w 1990 do użytkowania budynek szkoły podstawowej, w którym mogły odbywać się wszystkie zajęcia. Obecnie budynek ten jest wykorzystywany poprzez mieszkańców jako Świetlica Wiejska. Upływ czasu i postępująca degradacja spowodowały, iż pomieszczenia te są zimne. Ponadto pierwotne przeznaczenie budynku na zajęcia lekcyjne powoduje, iż sale są małe i trudne do wykorzystywania. Obecnie uczniowie dojeżdżają do Turośli. Mieszkańcy dojeżdżają tam również w każdą niedzielę na mszę św. do kościoła. Obecnie władze gminy planują remont pustostanu po byłej szkole.

Nowa Ruda liczy obecnie 486 mieszkańców. Jest wsią typowo rolniczą. Brak jest zakładów produkcyjnych. Istnieje tylko sklep spożywczy oraz zakład obsługi rolnictwa.

Nowa Ruda jest pionierem w rozwoju produkcji wysokiej klasy mleka. Tutaj w 1990 roku rozpoczęty był przez holenderską spółkę Internacional Dairy Consultants BV (IDC) pilotażowy projekt rozwoju prywatnych gospodarstw mlecznych. Projekt ten był realizowany w porozumieniu rządów Holandii i Polski. Początkowo wzięło w nim udział 13 rolników, a obecnie liczba ta wzrosła do 60. Z doświadczeń rolników Nowej Rudy korzystają rolnicy z innych regionów Polski, którzy systematycznie odwiedzają te gospodarstwa.

2. Powierzchnia i ludność

Powierzchnia wsi Nowa Ruda wynosi 1.473,81 ha. i jest zamieszkiwana przez 486 mieszkańców.

W strukturze klasowej gruntów sytuacja przedstawia się następująco:

- Klasa IV – 22,00 ha
- Klasa V – 581,15 ha
- Klasa VI – 868,20 ha
- Bez klasyfikacji – 2,46 ha

Wg ewidencji podatników w miejscowości Nowa Ruda znajduje się około 80 indywidualnych gospodarstw rolnych ukierunkowanych na produkcję mleka (Ilość gospodarstw wg struktury powierzchni wynosi 129 – część gospodarstw znajdujących się w Nowej Rudzie wykorzystywanych jest przez rolników z innych miejscowości).

Struktura powierzchni gospodarstw przedstawia się następująco:

- 0,00 - 1,99 - 22 szt.
- 2,00 - 4,99 - 29 szt,
- 5,00 - 9,99 - 13 szt
- 10,00 – 14,99 – 23 szt
- 15,00 – 19,99 - 10 szt
- 20,0 - 29,99 - 23 szt
- 30,00 – 49,99 – 7 szt
- 50,00 – 99,99 - 2 szt

3. Infrastruktura społeczna

Wysokie walory przyrodnicze w połączeniu z dobrze zachowanym środowiskiem kulturowym regionu entograficznego Kurpiowszczyzny, jak również folklor kurpiowski kultywowany przez mieszkańców Nowej Rudy, sprawiają, iż Nowa Ruda posiada duży potencjał turystyczny, który należałoby intensywnie promować.

Nowa Ruda leży w regionie kurpiowskim, dlatego żywe są tutaj przekazywane z dziada pradziada tradycje kurpiowskie. Dzisiaj pielęgnuje je Zespół Śpiewaczy z Nowej Rudy. Zespół powstał w 1991 roku i działa pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Turośli. Obecnie kierownikiem artystycznym zespołu jest Iwona Potaś dyr. Gminnego Ośrodka Kultury w Turośli. W swoim repertuarze posiada bogaty repertuar pieśni i przyśpiewek ludowych zalotnych, rubasznych, nostalgicznych (leśnych), śpiewanych gwarą kurpiowską ze wszystkimi melizmatami i zaśpiewami, charakterystycznymi dla tego regionu. Zespół oprócz pieśni przedstawia tradycyjne widowiska obrzędowe tj. „Tłoka na kopanie kartofli”, „Wesele Kurpiowskie”, „Śwente ziecory”. Swym śpiewem i widowiskami wielokrotnie okraszał wiele imprez gminnych, powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich. Wielokrotnie z udziałem między innymi Zespołu Śpiewaczego z Nowej Rudy były nagrywane programy radiowe i telewizyjne. Może pochwalić się licznymi sukcesami:

- Po raz pierwszy zespół zaprezentował się na Rynku Starego Miasta w Warszawie, na imprezie p.n. „Mazowsze – Warszawie”;
- W 1991 i 1995 roku był laureatem na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą, zdobywając I miejsce;
- W 1992 roku występ na scenie Warszawskiego Ośrodka Kultury z inscenizacją „Śwete Ziecory”
- W 1993 roku występ w Ministerstwie Ochrony Środowiska w Warszawie, pieśni kurpiowskie prezentowane były na sesji popularnonaukowej p.n. „ Śladami Glogera i Kolberga po ziemi łomżyńskiej”, jak również na konferencji naukowej językoznawców (gwaroznawców);
- Od 1994 roku corocznie bierze udział w Wojewódzkim Przeglądzie Kapel, Śpiewaków i Gawędziarzy Ludowych w Nowogrodzie, zdobywając czołowe miejsca;
- W 1995 roku występ w Filharmonii Narodowej w Warszawie;

- W 1998 roku wyjechał do Królestwa Holandii;
- W 1998 roku w Bukowinie Tatrzańskiej na Ogólnopolskim Festiwalu Kultury Ludowej „Sabałowe Bajanie”, zespół wyśpiewał I miejsce;
- Od 1999 roku zespół corocznie bierze udział na Przeglądzie „W poszukiwaniu i przekazywaniu folkloru” woj. Podlaskiego, zdobywając czołowe miejsca;
- W 2005 roku brał udział w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą, zdobywając III nagrodę;

Od początku istnienia zespołu do roku 1997 aktywnym członkiem zespołu była Pani Honorata Ruszczyk z Nowej Rudy, następnie działalność artystyczną związała z występami solowymi.

Obecnie Zespół Śpiewaczy z Nowej Rudy tworzą: Zofia Trzcńska – Parzych, Janina Zachłowska Stanisława Nietupska, Zofia Stachelek, Helena Bączek, Teresa Stachelek, Irena Murach.

Na terenie Nowej Rudy nie ma Szkoły Podstawowej (została zlikwidowana w 2000 roku). Dzieci dowożone są do Szkoły Podstawowej i Publicznego Gimnazjum mieszczącego się w Turośli.

Usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone są przez dwie przychodnie tj.: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Zdrowie” w Turośli oraz „Łomżyńskie Centrum Medyczne” - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Turośli. Ponadto w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczone są usługi stomatologiczne.

Obsługę finansową i kredytową rolników prowadzi Bank Spółdzielczy w Kolnie.

Ochronę przeciwpożarową zapewnia jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Turośli wyposażona w dwa specjalistyczne samochody gaśnicze.

Obsługę administracyjną prowadzą: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Obsługi Szkół Gminy Turośl,

4. Infrastruktura techniczna

Nowa Ruda nie posiada infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Jedynie może dowozić nieczystości płynne do oczyszczalni ścieków mieszczącej się w Turośli.

Przez miejscowość Turośl nie przebiega żadna linia kolejowa, co oznacza konieczność dowozu towarów za pomocą transportu kołowego.

Większość dróg nie jest utwardzonych. Drogi utwardzone są tylko na głównych ciągach komunikacyjnych.

III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Nowa Ruda

Kluczowe obszary problemowe rozwoju	Analiza		Diagnoza	Plan	Programy	Projekty
	Co jest?	Jak jest?				
1. Co wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> - bliska odległość do rzeki Pisa - miejscowość otaczają duże kompleksy leśne 	<ul style="list-style-type: none"> - dość atrakcyjne położenie - niedostateczna i słabo rozwinięta publiczna infrastruktura rekreacyjna - niedostateczne wykorzystanie miejscowych walorów i zasobów w sferze usług turystycznych i agroturystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki - rozwój usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem - świadomość mieszkańców o atrakcyjności miejscowości 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-13 - „Odnowa i rozwój wsi” 	<ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa budynku Świątlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie - Budowa infrastruktury wodociągowej – kanalizacyjnej. 	
2. Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> - kulturalne – funkcjonuje Zespół Spiewaczy - miejscowość turystyczna i sportowo-rekreacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja imprez kulturalnych i sportowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie atrakcyjności turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-13 - „Odnowa i rozwój wsi” - organizacja imprez sportowo-kulturalnych przyczyniających się do promocji turystycznej miejscowości 		
3. Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> - rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne - dzieci w wieku szkolnym i młodzież - emeryci i renciści - bezrobotni 	<ul style="list-style-type: none"> - większość osób zamieszkujących jest związana z prowadzeniem gospodarstw rolnych, - duża liczba osób prowadząca indywidualne gospodarstwa rolne. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaktywizowanie mieszkańców do udziału w życiu społecznym - otwartość na przyjezdnych turystów i wczasowiczów - podniesienie poziomu wykształcenia - aktywna młodzież 			
4. Co daje utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none"> - praca w gospodarstwach rolnych, - praca w jednostkach gminy w Turośli - indywidualne gosp. rolne 	<ul style="list-style-type: none"> - działalność gospodarza w zakresie produkcji (zakład stolarski) handlu, gastronomii i różnego rodzaju usług, 	<ul style="list-style-type: none"> - dalszy rozwój indyw. gosp. rolnych - uświadomieni mieszkańcy na inne możliwości utrzymania 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa prowadzenia gospodarstw - rozszerzenie warunków działalności gospodarczej poprzez większy wachlarz 		

	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzona działalność gospodarcza przez osoby fizyczne i prawne - renty i emerytury 		<ul style="list-style-type: none"> - praca w sferze produkcyjno-usługowej we wsi i poza wsią - działalność gospodarcza, korzystanie ze środków unijnych na rzecz małych i średnich przedsiębiorców - poszukiwanie potencjalnych inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie bazy gospodarstw agroturystycznych jako alternatywna forma utrzymania się ludności. 	
5. Jak jest zorganizowana?	- działająca rada sołecka	- sporadyczne zebrania wiejskie	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania wiejskie organizowane w ramach potrzeb - zorganizowanie spotkań dla osób prowadzących działalność gospodarczą i pragnących utworzyć gospodarstwa agroturystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w programie odnowy i rozwoju wsi - zawiązanie lokalnego stowarzyszenia 	
6. Co proponuje dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> - udział w zajęciach i imprezach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, - udział w organizowanych imprezach sportowych, - możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego 	- brak nowoczesnej świetlicy sprzyjającym do aktywnego (rekreacyjnego) spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie (wymiana dachu, instalacji co, elektrycznej, wykonanie elewacji) 	<ul style="list-style-type: none"> - skorzystanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-13 „Odnowa i rozwój wsi” 	„Przebudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie”
7. Z kim rozwiązuje problemy?	- sporadyczne zebrania wiejskie	- zebrania rady sołeckiej w celu rozwiązywania problemów i konfliktów wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie organizacji rady sołeckiej w celu rozwiązywania problemów wiejskich - okresowe spotkania wiejskie 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z sąsiednimi miejscowościami - zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami 	
8. Jakie obyczaje i tradycje pielęgnuje i rozwija?	- Kulturę kurpiowską w trakcie organizowanych imprez	- coroczny udział w organizowanych imprezach sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - promocja miejscowości 		

9. Jaki ma wygląd?	- teren zurbanizowany położony na dość urozmaiconym terenie - bardzo dużo zieleni i drzew ozdobnych przy głównych ulicach,	- miejscowość atrakcyjna pod względem walorów turystycznych, rekreacyjnych i wypoczynkowych.	- dalsza poprawa atrakcyjności turystycznej - poprawa wyglądu i estetyki zagospodarowanie terenu zurbanizowanego,	- zachęcenie właścicieli do większej dbałości i estetyki swoich nieruchomości oraz posesji					
10. Jakie są mieszkania i obejścia?	- w większości występuje typowa zabudowa wiejska (budynki mieszkalne jednorodzinne, budynki inwentarskie, składowe i gospodarcze).	- większość właścicieli posesji dba o ich schludny i estetyczny wygląd, - tereny posesji od strony dróg są ogrodzone	- poprawa wyglądu i zabudowań związanych z prowadzeniem gospodarstw rolnych - zmobilizowanie mieszkańców o jeszcze większą dbałość o estetykę posesji i ich otoczenia					- budowa infrastruktury wodociągowej - kanalizacyjnej	
11. Jaki jest stan otoczenia i środowiska naturalnego?	- nieskażone środowisko naturalne - miejscowość położona z dala od głównych ciągów komunikacyjnych - bardzo duże kompleksy leśne zapewniają zdrowe i czyste powietrze - występowanie lasów o znaczących wartościach gospodarczych - znaczny stopień lesistości mający istotny wpływ na walory klimatyczne i krajobrazowe -uregulowana gospodarka odpadami stałymi	- położenie miejscowości w obszarze funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski” - bogata sieć hydrograficzna oraz możliwość retencji wód powierzchniowych przez budowę zbiorników wodnych - korzystne warunki dla rozwoju różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji szczególnie w sąsiedztwie rzeki Pisy	- promowanie walorów kulturowych, turystycznych i sportowych miejscowości w regionie i całym kraju	- zagospodarowanie terenów zurbanizowanych w pobliżu rzeki Pisy					
	- korzystna struktura indywidualnych gospodarstw rolnych	- brak poza rolniczych miejsc pracy - korzystne warunki do	- zwiększenie zatrudnienia w sektorze usług na rzecz turystyki, rekreacji i	- podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości poprzez					

<p>12. Jakie jest rolnictwo?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - właściwe warunki do tworzenia gospodarstw rolnych - dobre wykorzystanie budynków inwentarskich - brak zakładów świadczących usługi na rzecz rolnictwa - brak gospodarstw agroturystycznych 	<p>rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz agroturystyki jako dodatkowego źródła dochodu</p>	<p>wypoczynku</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości 	<p>poprawę estetyki</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachęcenie mieszkańców do tworzenia gospodarstw agroturystycznych i pozyskiwania alternatywnych źródeł utrzymania niż rolnictwo 	
<p>13. Jakie są powiązania komunikacyjne?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - miejscowość połączona drogą powiatową i drogą wojewódzką z miastem Kolno będącym siedzibą powiatu, - dojazd do miejscowości drogami o nawierzchni bitumicznej - połączenie linią PKS z miastem Kolno 	<ul style="list-style-type: none"> - brak ulepszonej nawierzchni dróg gminnych - brak w regionie linii kolejowej 	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie aktualnego stanu połączeń komunikacyjnych drogą kołową i linią PKS 		

IV. Analiza SWOT

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony wsi Nowa Ruda oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to także na określenie obecnej sytuacji Nowej Rudy oraz przyszłych kierunków jego rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• bogactwo walorów przyrodniczych wysoka jakość środowiska, duże naturalne zasoby leśne, korzystny agroklimat,• bogactwo walorów historyczno – geograficznych,• kultywowanie tradycji kurpiowskich,• korzystne położenie i rozwinięta drogowa sieć komunikacyjna,• znaczące tradycje w produkcji rolnej,• istniejące gospodarstwa wysoko towarowe (hodowla bydła mlecznego),• bliskość rynków zbytu – sprzedaż produkcji rolnej dużym zakładom m.in. mleczarniom,• duża powierzchnia gruntów rolnych,• duża powierzchnia łąk – możliwość hodowli bydła mlecznego,• dobre usprzętowanie gospodarstw rolnych,• szeroko propagowana edukacja ekologiczna w szkołach,• wolne, atrakcyjne tereny pod zabudowę	<ul style="list-style-type: none">• Brak wodociągów i kanalizacji,• niedostateczne wykorzystanie miejscowych walorów i zasobów – w sferze usług turystycznych, około rolniczych i agroturystycznych,• gleby niskiej klasy,• brak kapitału lokalnego i utrudniony dostęp miejscowych przedsiębiorców do kapitału zewnętrznego,• ucieczka młodej, wykształconej kadry do większych ośrodków gospodarczych,• brak wstępnego przetwarzania płodów rolnych,• brak zakładów przetwórstwa owocowo-warzywnego,• brak grup producentów rolnych dążących do intensyfikacji produkcji rolnej i wspólnych działań marketingowych,• brak grupowego działania w powiększaniu parku maszynowego i prowadzeniu usług około rolniczych,

<p>i usługi około turystyczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca rodziców i kadry nauczycielskiej, • sieć telefoniczna, • sieć energetyczna, • polepszający się stan dróg, • wysoki standard wyposażenia nowobudowanych domów. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak dodatkowych pozarolniczych źródeł dochodów dla rolników, • brak podmiotów świadczących usługi rekreacyjne i agroturystyczne, • brak doświadczeń mieszkańców w zakresie prowadzenia działalności turystyczno – wypoczynkowo – rekreacyjnej, • brak obiektów turystyczno – kulturalnych podnoszących atrakcyjność wsi • ubóstwo społeczeństwa, a w konsekwencji utrudniony dostęp młodzieży do szkolnictwa wyższego, • poczucie zagrożenia mieszkańców – brak Komisariatu Policji w Turośli
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość korzystania z funduszy strukturalnych, w tym m. in. z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" • integracja Polski z Unią Europejską – otwarcie granic, przyływ towarów i usług, nowe technologie, dostęp do funduszy strukturalnych, • wykorzystanie świetlicy do zwiększenia atrakcyjności, • wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, • zapotrzebowanie na nowe produkty turystyczne i rekreacyjne (w Polsce i innych krajach), 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenia ekologiczne, • wysokie bezrobocie w regionie, • kryzys gospodarczy na świecie i Polsce • wysokie koszty edukacji na szczeblu wyższym, • wysokie oprocentowanie pożyczek i kredytów , • częste zmiany przepisów prawnych i ich niejednoznaczna interpretacja, • słaba polityka proeksportowa i proinwestycyjna państwa w stosunku do małych i średnich firm, • polityka rolna państwa niesprzyjająca rozwojowi rolnictwa – spadek znaczenia rolnictwa jako gałęzi gospodarki narodowej,

<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu wykształcenia i aktywności młodzieży, • wzrost wartości nieruchomości w związku z wejściem Polski do UE, • dopłaty bezpośrednie dla rolników, • walory środowiska naturalnego, widokowe, kulturowe, dają wspaniałe podstawy do rozwoju rekreacji – sportowej i wypoczynkowej (weekendowej i stałej), • stosunkowo wysoki poziom wykształcenia, • stosunkowo duża przedsiębiorczość mieszkańców . 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokie wymagania dla rolników w wyniku integracji Polski z Unią Europejską, • stosunkowo słabe wykorzystanie położenia geograficznego. Słaby rozwój dróg lokalnych o ulepszonej nawierzchni, • stosunkowo niski poziom wykształcenia ludności rolniczej, • ograniczone możliwości finansowe gminy.
--	--

V. Opis planowanego przedsięwzięcia do realizacji i harmonogram realizacji

Planowanym przedsięwzięciem jest ” **Rozbudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie**”. Jest to budynek po byłej szkole podstawowej.

Projekt przewiduje przebudowę istniejącego budynku świetlicy wiejskiej w zabudowie zagrodowej, wolnostojącej w technologii murowanej z dociepleniem zewnętrznym styropianem M20 gr. 8 cm i wyprawą akrylową ścian oraz tynkiem mozaikowym

Budynek posiada: podpiwniczenie po części budynku dostępne z zewnątrz oraz parter - posadowiony 135 cm nad gruntem.

Obecny stan techniczny przedstawiają zdjęcia:

Projektuje się przebudowę:

- Wejścia do podpiwniczenia (kotłowni i pomieszczenia gospodarczego poprzez wykonanie zadaszania wejść) oraz doprojektowanie okien piwnicznych.
- Parter: Przebudowa konstrukcji ścian z zastosowaniem podciągów w miejscach wyburzeń ścian nośnych oraz słupów żelbetowych podpierających podciągi. Wydziela się nowy układ pomieszczeń o następującym przeznaczeniu: pomieszczenie dla zespołu śpiewaczego, zaplecze kuchenne, sanitariaty oraz główną salę świetlicową.
- Przebudowę konstrukcji więźby dachowej, zmianę kształtu dachu oraz wymianę pokrycia z eternitu wraz z jego utylizacją na pokrycie z blachy dachówko podobnej powlekanej.
- Całkowitą termomodernizację budynku polegającą na kompleksowym ociepleniu wszystkich ścian zewnętrznych budynku warstwą styropianu felcowanego gr. 8 cm z wykonaniem wyprawy akrylowej, w warstwach cokołowych tynk mozaikowy, docieplenie wełną mineralną gr. 20 cm więźby dachowej, docieplenie stropu nad piwnicą styropian gr. 8 cm doklejony od spodu stropu, całkowita wymiana stolarki drzwiowej i okiennej.
- Wykonanie nowego komina z cegły klinkierowej oraz obróbek blacharskich (rynny i rury spustowe z blach powlekanych)

- Wejście na poddasze nieużytkowe poprzez właz schodowy drabiniasty półautomatyczny składany.
- Wejście na dach poprzez właz dachowy (okno dachowe ew. świetlik)
- Przebudowa instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej oraz centralnego ogrzewania.

Realizacja tego projektu ma na celu stworzenie miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i rodziców. Stanowić będzie także centrum życia społecznego i kulturalnego mieszkańców. Zostaną zaspokojone potrzeby społeczne i kulturowe społeczności wiejskiej

Poprzez realizację tego przedsięwzięcia nastąpi wzrost atrakcyjności miejscowości. Zadanie to będzie przedmiotem wniosku aplikacyjnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe budżetu gminy nie jesteśmy w stanie zrealizować tego przedsięwzięcia ze swoich środków. Uzyskane dofinansowanie pozwoli przebudować budynek świetlicy, co z pewnością przełoży się na wzrost atrakcyjności tego terenu oraz przyniesie satysfakcję ludzi w tej miejscowości zamieszkujących .

Harmonogram realizacji projektu

Realizacja zadania pn. „Rozbudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie” o wartości kosztorysowej 400.000 zł. będzie realizowana z następujących źródeł finansowania:

- ✓ z budżetu gminy w wysokości 150.000 zł.,
- ✓ z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” – 250.000 zł.

Planuje się realizację tego przedsięwzięcia w latach 2010- 2011.

Po podpisaniu umowy o dofinansowaniu projektu zostaną podjęte czynności polegające na wyłonieniu wykonawcy. Następnie zostanie podpisana umowa i realizacja zamówienia.

Wniosek o płatność zostanie złożony w grudniu II połowie 2011 roku.

VI. Planowane inwestycje

Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa warunków życia i pracy, estetyki wsi, stanu bezpieczeństwa, zachowanie dziedzictwa kulturowego, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój Nowej Rudy.

Na lata 2010 – 16 zaplanowano 2 duże inwestycje, których realizacja z pewnością przyczyni się do wzrostu atrakcyjności Nowej Rudy oraz poprawy warunków życia i pracy ludności zamieszkującej te tereny.

Bardzo ważną inwestycją planowaną na okres 2010-16 jest „Budowa infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej” – I etap. Inwestycja ta jest wkomponowana w projekt wodociągowania gminy Turośl. Na terenie gminy Turośl tylko miejscowość gminna jest zwodociągowana i skanalizowana. Pozostałe 20 miejscowości oczekują na zwodociągowanie. W chwili obecnej kończy się proces uzyskania pozwolenia na budowę, a następnie Gmina Turośl ubiegać się będzie o dofinansowanie projektu ze środków unijnych, gdyż z budżetu gminy nie jest stać na tak wielkie wydatki (szacowany koszt inwestycji I etapu wodociągowania gminy wynosi około 10 mln zł.).

Następną inwestycją planowaną do realizacji jest „Rozbudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie” polegająca na wymianie dachu, stolarki okiennej i drzwiowej, wymianie instalacji co, elektrycznej, przebudowie pomieszczeń i wykonaniu elewacji. Zadanie to będzie przedmiotem wniosku aplikacyjnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Wszystkie te działania przyczynią się w znacznym stopniu do szybszego rozwoju wsi, poprawy warunków życia jego mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności tej miejscowości.

Planowane zadania inwestycyjne na lata 2010-16 w miejscowości Nowa Ruda

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji zadania	Wartość kosztorysowa zadania	Planowane wydatki				
				Środki wynikające z planu na lata 2010-16 (8+9+10+11)	z tego źródła finansowania			
					Dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2,3 i 3a u. o f. p.
1	5		6	7	8	9	10	11
1	Rozbudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie	2010-11	400.000	400.000	150.000			250.000
2	Wodociągowanie gminy Turośl	2010-16	10.000.000	10.000.000	2.500.000			7.500.000

VII. Główne kierunki rozwoju miejscowości Nowa Ruda

Przyszłość wsi Nowa Ruda związana jest głównie z rolnictwem. Obszary rolnicze zajmują prawie 100% ogólnej powierzchni Nowej Rudy. W chwili obecnej przeważają gospodarstwa małe i średnie, a niewiele jest dużych kilkudziesięciohektarowych gospodarstw. Jednak w przyszłości sytuacja ta prawdopodobnie ulegnie zmianie. Małe gospodarstwa, mniej efektywne będą musiały powoli zniknąć z mapy Nowej Rudy, natomiast rozwijać będą się gospodarstwa duże stosujące nowoczesne technologie. Spowoduje to zmniejszenie liczby wszystkich gospodarstw rolnych na terenie tej miejscowości, ale w zamian zwiększy się ich średnia powierzchnia. Większe gospodarstwa będą bardziej ekonomiczne i szybciej będą się rozwijać. Skutkiem ubocznym zmniejszenia liczby gospodarstw będzie powolny odpływ wielu osób z działalności rolniczej. Problemem wówczas stanie się dla nich znalezienie nowych źródeł dochodu. Część z tych osób z pewnością skorzysta z rent strukturalnych, część przejdzie na emerytury, część poszuka sobie innego zajęcia. Jednak niektóre osoby mogą nie poradzić sobie w nowej sytuacji. Osoby takie będą wymagały wsparcia od instytucji publicznych.

Szansą dla osób odchodzących z rolnictwa może być rozwój agroturystyki na terenie Nowej Rudy. Wieś ta ma pewne walory turystyczne w postaci pięknych krajobrazów, czystego powietrza czy też bliskości rzeki Pisa. Może to przyciągnąć pewną grupę turystów chcących wypocząć na łonie natury i w ten sposób zwiększyć dochody mieszkańców.

Do wykorzystania są z pewnością zachowane i kultywowane tradycje kurpiowskie oraz istniejące zabytki. Umiejętne wykorzystanie tych zasobów z pewnością przysporzy potencjalnym turystom wiele satysfakcji. Należy zwiększyć nakłady na promocję tych walorów.

Szansą też jest rozwój małej przedsiębiorczości na terenie tej miejscowości. Powstanie małych zakładów usługowych z pewnością zmniejszy bezrobocie, a zwiększy zasobność finansową mieszkańców.

Obecnie mieszkańcy pragną, aby wykonać projekt „Rozbudowa budynku Świetlicy Wiejskiej w Nowej Rudzie”. Oczekiwania są skierowane w tym kierunku, aby budynek ten stanowił ośrodek życia społecznego i kulturalnego umożliwiający miłe spędzenie wolnego czasu oraz był wizytówką wsi.

Przewodniczący Rady

Kazimierz Kowalczyk